

A joint initiative of the OECD and the European Union,
principally financed by the EU

Javne komunalne usluge iz perspektive direktiva Evropske unije o nabavkama

Daniel Ivarsson
OECD/SIGMA

Zakonski i politički okvir

- Ugovor o Evropskoj uniji: jednako postupanje, pristup tržištu, transparentnost
- Direktive: 'klasične', komunalne usluge; lijekovi
- Presude Suda pravde Evropske unije
- Pristup javnim uslugama; prava korisnika
- Kvalitet i životna sredina
- Subsidijarnost: proširena nadležnost lokalne uprave; mobilizacija i učešće građana

Direktiva o komunalnim uslugama:

Opseg I

- Reguliše dodjelu ugovora samo u određenim sektorima:
  - Energetika (struja, gas, grijanje, eksploatacija i vađenje nafte, prirodnog gasa, uglja i drugog čvrstog goriva)
  - Voda
  - Saobraćaj (gradski saobraćaj: autobusi, podzemna željeznica, tramvaji, itd.)
  - Poštanske usluge
  - Saobraćajni terminali (luke, aerodromi)

Direktiva o komunalnim uslugama: Opseg II

- Ali pokriva samo određene djelatnosti koje se odnose na
  - Obezbjedenje i rad fiksnih mreža: voda, struja; gradski saobraćaj (ne telekomunikacije!)
  - Snabdijevanje energijom, vodom, itd. takvih fiksnih mreža
  - Poštanske usluge; eksploatacija/vađenje goriva; obezbjedenje objekata za terminale (aerodromi, morske luke)

Ugovarači na koje se odnosi

- **Naručioci nabavki**
- **Javna preduzeća** (nad kojima naručioci nabavki mogu imati neposredan/ posredan dominantan uticaj)
- **Drugi subjekti koji rade na osnovu specijalnih ili ekskluzivnih prava** dodijeljenih od strane nadležnog organa (zakonske/upravne/regulatorne odredbe koje ograničavaju vršenje djelatnosti)

Granične vrijednosti

- Ova direktiva primjenjuje se na ugovore koji prelaze utvrđene granične vrijednosti
  - Radovi: EUR 5 000 000
  - Potrepštine, usluge: EUR 400 000
(više nego kod “klasičnih” nabavki!)

Pogledati na:

[http://ec.europa.eu/internal_market/
publicprocurement/rules/current/
ement/rules/current/](http://ec.europa.eu/internal_market/publicprocurement/rules/current/ement/rules/current/)

Opseg (Zaključak)

Ova direktiva primjenjuje se na ugovore koje dodijeli

- subjekt na koji se odnosi direktiva,
- koji obavlja djelatnost na koju se odnosi direktiva,

u obimu u kojem

- se ugovor dodjeljuje za svrhu takve djelatnosti

Specifična svojstva I

- Fleksibilnija pravila u nekim oblastima:
  - Sloboda izbora pregovaračkog postupka uz prethodnu objavu poziva za nadmetanje
  - Kraći vremenski rokovi
  - Periodično indikativno obavještenje, sistem kvalifikacija
  - Manje precizna pravila za odabir učesnika
  - Više izuzetaka: svrhe preprodaje, ugovori dodijeljeni pridruženim preduzećima, itd.

Specifična svojstva II

- Mogućnost izuzeća iz direktive
  - Ukoliko je djelatnost neposredno izložena konkurenciji u datoj državi članici
  - Na osnovu formalne odluke Evropske komisije

Predstojeće promjene: namjere

- Naglasak na efikasnoj javnoj potrošnji
- Lakše učešće za mala i srednja preduzeća
- Veća mogućnost promovisanja društvenih ciljeva
- Veća zakonska izvjesnost; studije slučajeva
- Veća fleksibilnost za ugovarače
- Projekat se može uključiti u radove, ili ne
- Inovacije se podstiču & olakšavaju
- Okvirni sporazumi fleksibilniji
- Sada isključena eksploatacija nafte & gasa
- Dinamični sistemi kupovine pojednostavljeni

Tipologija država članica Evropske unije

- Sjeverna Evropa: jaka opštinska preduzeća; sve veće učešće privatnika; mobilizacija građana
- UK: regionalne privatne firme obezbjeđuju, nezavisne sektorske agencije regulišu
- Njemačka: međuopštinska saradnja; kombinacija pružaoca usluga iz privatnog i javnog sektora;
- Južna i istočna Evropa: de- i re-centralizacija, ulazak privatnih preduzeća; razvoj institucija

Razlike među sektorima

- Električna energija: razdvajanje proizvodnje-prenosa-distribucije; subvencije za alternativne izvore; privatizacija
- Voda, otpadne vode: integrisani sistemi; pažnja na kvalitetu vode
- Lokalni javni prevoz: mješavina pružaoca usluga; integrisanje tarifa; često važne subvencije

Neka zapažanja

- Bez jasne, sistematske razlike između pružaoca usluga iz javnog i privatnog sektora
- Resursi i stručnost u opštinama uglavnom određuju ishod
- Važnost jasnih, razumnih uslova usluga, dobra kontrola kvaliteta i stručno rukovodstvo

A joint initiative of the OECD and the European Union,
principally financed by the EU

HVALA NA PAŽNJI!

